Parlament Europejski
2014-2019

Dokument z posiedzenia

B8-0652/2017

22.11.2017

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczenia wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa

zgodnie z art. 123 ust. 2 Regulaminu

w sprawie sytuacji w Jemenie
(2017/2849(RSP))

Elena Valenciano, Victor Boştinaru, Knut Fleckenstein
w imieniu grupy S&D

B8-0652/2017

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie sytuacji w Jemenie (2017/2849(RSP))

Parlament Europejski,

– uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje na temat Jemenu, w szczególności rezolucje z dnia 15 czerwca 2017 r.[1] i z dnia 25 lutego 2016 r.[2] w sprawie sytuacji humanitarnej w Jemenie oraz rezolucję z dnia 9 lipca 2015 r. w sprawie sytuacji w Jemenie[3],

– uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa Federiki Mogherini z dnia 21 listopada 2017 r. w sprawie sytuacji w Jemenie,

– uwzględniając oświadczenie komisarza UE ds. pomocy humanitarnej i zarządzania kryzysowego Christosa Stylianidesa z dnia 11 listopada 2017 r. w sprawie sytuacji humanitarnej w Jemenie,

– uwzględniając konkluzje Rady z dnia 3 kwietnia 2017 r. w sprawie sytuacji w Jemenie,

– uwzględniając wspólne oświadczenie Światowego Programu Żywnościowego (WFP), Funduszu Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci (UNICEF) i Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) z dnia 16 listopada 2017 r., w którym wezwano do natychmiastowego zniesienia blokady pomocy humanitarnej w Jemenie,

– uwzględniając rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie Jemenu, w szczególności rezolucje nr 2216, 2201 i 2140,

– uwzględniając art. 123 ust. 2 Regulaminu,

A. mając na uwadze, że przemoc i ataki powietrzne w Jemenie nadal nasilają się, w szczególności od marca 2015 r.; mając na uwadze, że sytuacja humanitarna w Jemenie wciąż jest katastrofalna; mając na uwadze, że Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) uznała sytuację w Jemenie za „największy kryzys pod względem bezpieczeństwa żywnościowego na świecie”; mając na uwadze, że zdaniem Biura Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej (OCHA) 17 mln osób w Jemenie wymaga pomocy żywnościowej, a 7 mln z nich stoi w obliczu „sytuacji kryzysowej pod względem bezpieczeństwa żywnościowego”; mając na uwadze, że 2,2 mln dzieci cierpi z powodu poważnego niedożywienia ostrego, a co dziesięć minut umiera jedno dziecko z przyczyn, którym można zapobiec; mając na uwadze, że 2 mln osób w Jemenie zostało wewnętrznie przesiedlonych, zaś 1 mln to osoby powracające;

B. mając na uwadze, że według ONZ w Jemenie stwierdzono ponad 925 000 przypadków

[1] Teksty przyjęte: P8_TA(2017)0273.
[2] Teksty przyjęte: P8_TA(2016)0066.
[3] Teksty przyjęte: P8_TA(2015)0270.

podejrzenia cholery, którym towarzyszyło ponad 2 200 zgonów;

C. mając na uwadze, że trwający konflikt ma wpływ na przywóz żywności, od którego Jemen jest w znacznym stopniu zależny, a ponadto wpływa również na transport, infrastrukturę i lokalną produkcję żywności, która obecnie znajduje się już na niskim poziomie; mając na uwadze, że ludność wiejska w Jemenie znajdowała się w bardzo niekorzystnej sytuacji już przed wybuchem konfliktu; mając na uwadze, że za pośrednictwem samej tylko pomocy nie jest możliwe zaspokojenie potrzeb żywnościowych 28 mln Jemeńczyków, oraz mając na uwadze, że należy znaleźć długotrwałe i zrównoważone rozwiązania w zakresie rozwoju i rolnictwa, a także wzmocnić odporność społeczeństwa;

D. mając na uwadze, że sytuacja humanitarna w Jemenie uległa dalszemu pogorszeniu na skutek blokady kraju na granicach lądowych, morskich i powietrznych nałożonej w dniu 6 listopada 2017 r. przez koalicję pod przywództwem Arabii Saudyjskiej; mając na uwadze, że ponownie otwarto port morski Aden i przejście lądowe al-Wadea na granicy między Arabią Saudyjską a Jemenem; mając na uwadze, że przejęte w marcu 2015 r. przez rebeliantów Huti porty Al-Hudajda i Saleef oraz port lotniczy w Sanie, przez które do Jemenu dociera około 80 % przywozów, w tym towarów komercyjnych i pomocy humanitarnej, nadal podlegają jednak blokadzie;

E. mając na uwadze, że skutki ciągłej blokady odczuwa głównie ludność cywilna oraz że bojowników Huti dotykają one w najmniejszym stopniu; mając na uwadze, że do kraju nie można wwozić towarów podstawowych, takich jak żywność i leki; mając na uwadze, że kontynuacja blokady doprowadziłaby do wyczerpania do stycznia 2018 r. zapasów żywności, którymi zarządza się w ramach Światowego Programu Żywnościowego, dla 7 mln ludzi narażonych na ryzyko głodu oraz do cofnięcia postępów w zwalczaniu cholery oraz że zagroziłaby wykonywaniu operacji ratujących życie i świadczeniu podstawowej opieki zdrowotnej;

F. mając na uwadze, że koordynator ONZ ds. pomocy w sytuacjach kryzysowych Mark Lowcock wyraził poważne zaniepokojenie pogarszającym się kryzysem humanitarnym w Jemenie i wezwał do natychmiastowego przywrócenia pełnego i nieograniczonego dostępu do kraju;

G. mając na uwadze, że rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2216 wyraźnie stanowi, że Komitet Sankcji klasyfikuje osoby odpowiedzialne jako „utrudniające dostarczanie pomocy humanitarnej w Jemenie”; mając na uwadze, że w dniu 17 sierpnia 2017 r. Rada Bezpieczeństwa ONZ uznała ten konflikt za jedną z głównych przyczyn klęski głodu;

H. mając na uwadze, że w ostatnich tygodniach siły koalicyjne zintensyfikowały prowadzone ataki powietrzne na Sanę i jej okolice, powodując ofiary śmiertelne wśród ludności cywilnej i zniszczenia infrastruktury; mając na uwadze, że w odpowiedzi na te działania w dniu 4 listopada 2017 r. rebelianci Huti wystrzelili rakietowe pociski balistyczne skierowane w główne międzynarodowe lotnisko cywilne w Rijadzie; mając na uwadze, że w tym roku w kierunku terytorium Arabii Saudyjskiej wystrzelono dziesiątki innych rakiet; mając na uwadze, że prawo konfliktów zbrojnych zakazuje umyślnych, masowych i niewspółmiernych ataków na ludność cywilną; mając na uwadze, że tego rodzaju ataki uważane są za zbrodnie wojenne, a osoby, które je

popełniają, mogą być za te zbrodnie ścigane;

I. mając na uwadze, że wojna w Jemenie stanowi konsekwencję szerszego konfliktu między Arabią Saudyjską a Iranem; mając na uwadze, że konflikty lokalne i regionalne są ze sobą ściśle powiązane, oraz mając na uwadze, że sytuacja w Jemenie może mieć konsekwencje dla regionu i stanowi poważne zagrożenie dla jego stabilności, w szczególności w odniesieniu do Rogu Afryki, regionu Morza Czerwonego i całego Bliskiego Wschodu; mając na uwadze, że Al-Kaida Półwyspu Arabskiego (AQAP) wykorzystała pogorszenie się sytuacji politycznej i stanu bezpieczeństwa w Jemenie do rozszerzenia zasięgu swej obecności oraz zwiększenia liczby i skali zamachów terrorystycznych; mając na uwadze, że AQAP oraz tzw. Państwo Islamskie (ISIS/Daisz) ugruntowały swoją obecność w Jemenie i dokonały zamachów terrorystycznych, w wyniku których zginęły setki ludzi;

J. mając na uwadze, że wobec sił Huti i sił lojalnych wobec Alego Abdullaha Saleha obowiązuje międzynarodowe embargo na dostawy broni; mając na uwadze, że w swej rezolucji z dnia 25 lutego 2016 r. Parlament wezwał do inicjatywy mającej na celu nałożenie przez UE embarga na dostawy broni do Arabii Saudyjskiej zgodnie ze wspólnym stanowiskiem Rady 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r. w sprawie wywozu broni;

K. mając na uwadze, że finansowanie ze strony UE na rzecz Jemenu na lata 2018–2020 wynosi 150 mln EUR i jest przeznaczone głównie na wspieranie odporności w najbardziej krytycznych obszarach bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia oraz na podjęcie najważniejszych kwestii z zakresu sprawowania rządów, odbudowy instytucji państwowych oraz wznowienie świadczenia podstawowych usług publicznych;

1. wyraża głębokie zaniepokojenie dramatycznym pogorszeniem sytuacji humanitarnej w Jemenie, którą charakteryzuje powszechny brak bezpieczeństwa żywnościowego i drastyczne niedożywienie, wybuch epidemii cholery, masowe ataki na ludność cywilną, personel medyczny i pracowników organizacji pomocowych, a także niszczenie infrastruktury cywilnej i medycznej oraz kontynuowanie ataków powietrznych, ataków z wykorzystaniem rakietowych pocisków balistycznych, jak również walk na lądzie oraz ostrzałów, które są prowadzone mimo ponawianych apeli o zaprzestanie wrogich działań;

2. wyraża zaniepokojenie z powodu rosnącego napięcia między Arabią Saudyjską a Iranem; wzywa do niezwłocznego otwarcia wszystkich portów krajowych oraz granic lądowych i powietrznych, łącznie z tymi, które znajdują się na obszarach będących w rękach opozycji, w celu umożliwienia pilnego przystąpienia do działań ratujących życie; podkreśla fakt, że blokada w dalszym stopniu znacznie pogorszyła już i tak katastrofalną sytuacją humanitarną;

3. uważa, że działania koalicji na rzecz wznowienia ruchu w porcie Aden i otwarcia przejścia granicznego al-Wadea stanowią krok w dobrym kierunku; wzywa koalicję do zapewnienia natychmiastowego wznowienia działalności portów Al-Hudajda i Saleef oraz otwarcia granic lądowych, aby umożliwić dostarczenie pomocy humanitarnej oraz podstawowych towarów handlowych;

4. przypomina, że rebelianci Huti i siły lojalne wobec byłego prezydenta Alego Abdullaha

Saleha złamali prawo konfliktów zbrojnych również poprzez blokowanie dostaw pomocy humanitarnej dla ludności cywilnej, pogłębiając znacząco szkody poniesione przez tę ludność;

5. apeluje do wszystkich stron, by umożliwiły natychmiastowy i pełny dostęp organizacji humanitarnych do obszarów dotkniętych konfliktem w celu dotarcia do osób w potrzebie; wzywa Radę i Radę Bezpieczeństwa ONZ, by w ramach wdrażania rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2216 wskazały osoby utrudniające dostarczanie pomocy humanitarnej w Jemenie i nałożyły na nie ukierunkowane sankcje;

6. zdecydowanie potępia utrzymującą się przemoc i wszelkie ataki wymierzone w ludność cywilną dokonywane przez wszystkie strony konfliktu, w tym ich regionalnych i międzynarodowych stronników; potępia masowe ataki rakietowe na miasta Arabii Saudyjskiej, w szczególności atak na główne międzynarodowe lotnisko cywilne w Rijadzie dokonany w dniu 4 listopada 2017 r. przez siły Huti i siły lojalne wobec Alego Abdullaha Saleha; potępia także masowe i niewspółmierne ataki powietrzne prowadzone przez siły koalicyjne prowadzące do ofiar wśród ludności cywilnej i zniszczeń infrastruktury cywilnej i medycznej;

7. wyraża poważne obawy, że trwające ataki powietrzne i walki na lądzie doprowadziły do braku stabilności, który wykorzystały organizacje terrorystyczne i ekstremistyczne, takie jak ISIS/Daisz i AQAP; wzywa rząd Jemenu do przyjęcia odpowiedzialności za walkę z ISIS/ Daisz i AQAP; podkreśla, że wszystkie strony konfliktu muszą podjąć zdecydowane kroki przeciwko takim grupom, których działania stanowią poważne zagrożenie dla wynegocjowanego porozumienia i bezpieczeństwa w regionie i poza nim;

8. podkreśla, że działania odwetowe i kontynuacja ataków powietrznych tylko pogłębią kryzys humanitarny i cierpienia ludności cywilnej, oraz wzywa do natychmiastowego zawieszenia broni; ponownie wzywa wszystkie strony konfliktu oraz ich regionalnych i międzynarodowych stronników do przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego i międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka, do zapewnienia ochrony ludności cywilnej i powstrzymania się od bezpośrednich ataków na infrastrukturę cywilną, w szczególności na obiekty medyczne i systemy zaopatrzenia w wodę; przypomina, że celowe atakowanie cywilów i infrastruktury cywilnej, w tym szpitali i personelu medycznego, stanowi poważne naruszenie międzynarodowego prawa humanitarnego; apeluje do społeczności międzynarodowej o doprowadzenie do międzynarodowego postępowania karnego przeciwko osobom odpowiedzialnym za naruszanie prawa międzynarodowego w Jemenie; w związku z tym w pełni popiera decyzję Rady Praw Człowieka ONZ o ustanowieniu niezależnego międzynarodowego organu w celu przeprowadzenia kompleksowego dochodzenia w sprawie zbrodni popełnionych w czasie konfliktu w Jemenie; podkreśla, że aby osiągnąć trwałe rozwiązanie tego konfliktu niezbędne jest zapewnienie odpowiedzialności za naruszenia;

9. przypomina, że zbrojne rozwiązanie konfliktu w Jemenie nie jest dopuszczalne i że kryzys można rozwiązać wyłącznie w drodze integracyjnego, prowadzonego przez ONZ procesu negocjacyjnego z udziałem wszystkich zainteresowanych stron przy pełnym i merytorycznym udziale kobiet, prowadzącego do kompleksowego rozwiązania

politycznego; ponownie wyraża poparcie dla wysiłków podejmowanych przez Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) z myślą o ułatwieniu wznowienia negocjacji, oraz wzywa wszystkie strony konfliktu do zareagowania w sposób konstruktywny i bez stawiania warunków wstępnych; podkreśla, że dla ułatwienia powrotu do rozmów politycznych zasadnicze znaczenie będzie miało wdrożenie środków budowy zaufania, takich jak uwolnienie więźniów politycznych, natychmiastowe kroki w kierunku trwałego zawieszenia broni, mechanizm monitorowania przez ONZ wycofywania sił, łatwiejszy dostęp dla pomocy humanitarnej i działalności handlowej, inicjatywy dyplomacji obywatelskiej podejmowane przez podmioty związane z obszarami polityki, bezpieczeństwa i społeczeństwa obywatelskiego;

10. wzywa Radę, aby skutecznie wspierała przestrzeganie międzynarodowego prawa humanitarnego, zgodnie z odnośnymi wytycznymi UE; podkreśla w szczególności potrzebę rygorystycznego stosowania przez wszystkie państwa członkowskie UE zasad określonych we wspólnym stanowisku Rady 2008/944/WPZiB i zaprzestania wszelkiej sprzedaży broni wszystkim stronom walczącym w Jemenie; w związku z tym przypomina o swoim apelu o podjęcie inicjatywy mającej na celu nałożenie embarga UE na dostawy broni do Arabii Saudyjskiej ze względu na poważne zarzuty dotyczące naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego przez ten kraj w Jemenie oraz fakt, że dalsze wydawanie zezwoleń na sprzedaż broni do Arabii Saudyjskiej byłoby sprzeczne ze wspólnym stanowiskiem Rady 2008/944/WPZiB;

11. wzywa ESDZ i Komisję, by we współpracy z międzynarodowymi instytucjami finansowymi wspomogły przywrócenie działalności banku centralnego w Sanie w celu umożliwienia mu wykonywania swojej roli w sposób neutralny, niezależny i bezstronny, tak aby zapewnić mieszkańcom Jemenu stabilne warunki życia;

12. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że UE i jej państwa członkowskie gotowe są zwiększyć pomoc humanitarną świadczoną ludności w całym kraju, żeby sprostać rosnącym potrzebom oraz uruchomić pomoc rozwojową na finansowanie projektów w kluczowych sektorach; z zadowoleniem przyjmuje zobowiązania podjęte podczas spotkania darczyńców wysokiego szczebla w sprawie kryzysu humanitarnego w Jemenie i podkreśla potrzebę skoordynowanych działań humanitarnych pod kierownictwem ONZ, aby złagodzić cierpienia ludności Jemenu; ponadto ponownie wzywa wszystkie państwa do wypełnienia zobowiązań podjętych na spotkaniu darczyńców, aby przyczynić się do zaspokojenia potrzeb humanitarnych;

13. z zadowoleniem przyjmuje niedawne rozpoczęcie projektów FAO i Banku Światowego w celu zapewnienia natychmiastowej pomocy dla ubogich i osób dotkniętych brakiem bezpieczeństwa żywnościowego w Jemenie oraz zwiększenia odporności rolnictwa w perspektywie długoterminowej; podkreśla, że należy podjąć więcej działań o charakterze finansowym i politycznym w celu udzielenia natychmiastowej pomocy humanitarnej, lecz także w celu wsparcia wysiłków na rzecz rozwiązania konfliktu oraz zrównoważonego rozwoju i bezpieczeństwa żywnościowego będących jedynym sposobem na osiągnięcie długoterminowego, trwałego pokoju w Jemenie;

14. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw

zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządom i parlamentom państw członkowskich, sekretarzowi generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych, sekretarzowi generalnemu Rady Współpracy Państw Zatoki, sekretarzowi generalnemu Ligi Państw Arabskich oraz rządowi Jemenu.